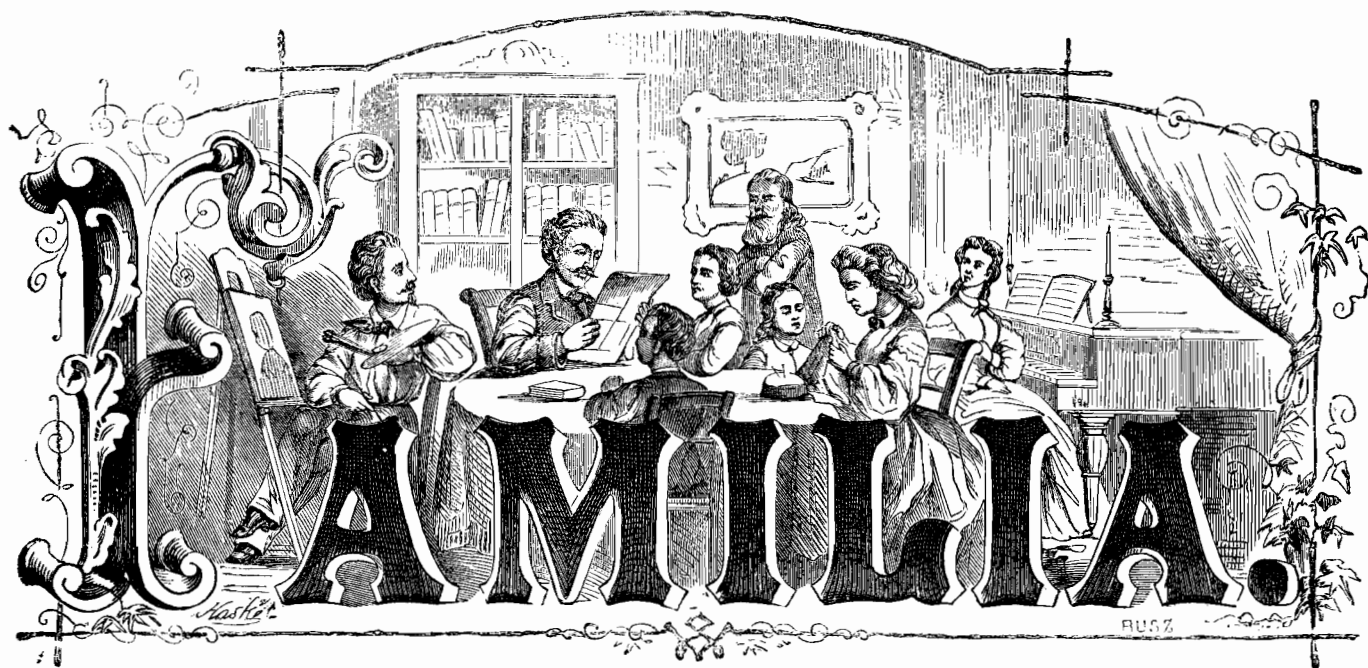

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pest'a Domineca 21 dec. 2 ianuaru.	Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni. In fia-care anu prenumerantii capeta doue tablouri pompóse.	Pretulu pentru Austri'a pe ian.—jun. 4 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe ian.—jun. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.	Nr. 51.	Cancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 33, unde sunt a se adresá manuscriptele si banii de prenumeratiune.	Prenumeratiunile se potu face la tóte postele. Pentru Romani'a in librari'a dloru Socecu et comp. in Bucuresci.	Anulu V. 1869.
---	---	---	------------------------------	--	--	---

Epistole estetice catra o copila.

VII.

Despre frumseti'a artistica.

Ai tóta dreptatea, bel'a mea amica, a contrage esplicarea cuventului „frumsetia“ in propusetiunea: vietia perfecta, adusa la intuitiune perfecta! Noi nu numimu flórea frumoasa, pana ce se afla inca in fóia germinala, de-óra-ce ea inca n'au ajunsu la punctulu de culminatiune (inflorire) alu vietiei sale. Nici seminti'a, ce produce dupa inflorirea sa, nu o aflámu a fi frumoasa. In momentulu existintiei sale perfecte, candu nu mai este vizibila aceea crescere lucrativa si nesuitória, nici vestedírea langedínda, atuncea cu totu dreptulu numimu flórea „frumoasa.“ Nu mirosulu ce inca ne imbucura, nu materi'a, care ca fruptu ni s'e ofere ca gustare, nici form'a matematica a fóiilor, sunt aceea ce facu flórea frumoasa, nu, ei abundanti'a vietiei, care apare in forma perfecta, armoni'a puterei crescénde, care inainte de inflorire este virtuala, éra dupa inflorire este factica.

Mi-pare in spiritulu meu, cá ve audiu punendu intrebarea, ce de multu ve flotà pe budie: „Cari sunt relatiunile intre art'a frumoasa si intre natur'a frumoasa? Artistulu nu póte fi óre creatoru, asié ca Domnedieu, si elu totusi, dupa

cum am audítu mai de multe ori, n'are singuru numai ocupatiunea de a imitá natur'a?“

Eu ve respundu: Omulu, ca imaginatiunea lui Domnedieu, ca unu spiritulu in care se oglin-desce etern'a ratiune, inca are o parte la creatiunea spiritului dieescu, numai cá in forma umana. Este adevératu, cá elu mai antáiu trebuie s'e mérga la scól'a bunului Domnedieu, elu trebuie prin contemplatiunea creatureloru dieesci s'e-si cultive sensulu frumosulu, elu trebuie s'e-si inflameze ideele sale in lumea esterna si s'e-si creeze ideele sale prin o relatiune reciproca cu natur'a; dara tocmai in creatiunea aceluor idee, pe cari elu le incorporéza in forme frumoase, elu este independinte; da, elu transfiguréza chiar obiectele naturale in ideale, pe cari natur'a nu ni-le póte oferí. Artificiosii Greci au representatu in Vinerea lor o mustra de gratiositate femeiesca si si de frumsetia, — in Minerv'a, unu idealu de fortia spirituala unita cu virtute virila si puritate virginala, — in Joie, independinti'a si majestatea unui barbatu; acei artisti inse nu si-au decopiatu ideele lor dupa ómeni, ci din contra, din contemplatiunea omului realu, ei au creatu pe omulu idealu. Unu pictoru séu unu sculptóru care ar scí singuru numai s'e decopieze, nu ar fi artistu in intielesulu celu mai naltu alu cuventului.

Dupa o traditiune grecésca, desemnulu si

Bertrand Amadée, care dîce că ucigatoriulu nu se pôte trage la răspundere pentru fapțulu seu. Mediculu e de parerea, că Traupmann numai prin morbulu seu a fostu sedusu a indeplinî omorulu, fara de a pôte scî urmările fapțelor sale. Ucigatoriulu acum éra e la voi'a de mai nainte. In tóta diu'a se preambła si face multe glume. Depinge multu, dar fara desteritate. Cu colegii sei vorbesce neconținutu si le spune adesu, că speréza a devenî in proprietatea unui mare tesauru. Eroulu seu e „Monte Christo“ de Al. Dumas.

△ (*Unu telegramu de la Paris cu datulu de 28 dec.*) anunția: „Adi s'a pertractatu caus'a lui Traupmann. Candu a intratu in sal'a tribunalului, a facutu mare sensatiune in publicu. Acus'a o-a ascultatu cu sange rece; dar candu se mentiună insielarea familiei lui Kinck la Paris, a ingalfeditu. La acus'a de omoru se aretă resolutu. Dar a remasu firmu pe langa asertiunea, că a pregatitu cu betranulu Kinck operatiunile falsificării de bani. Mai departe afirma, că mai are doi complici in Mühlhouse.

△ (*Conciliulu de la Rom'a.*) Majoritatea episcopiloru francesi e aplecata a predă papei unu memorandu in caus'a tinerii secretului. Dupa parerea lor, conciliulu are sê se ocupe de cestiuni publice si publicitatea este necesaria si pentru aceea, ca popórele civilisate sê nu presupuna, că dînsii au facutu o conjuratiune. Totu din Rom'a se scrie, că in restimpulu câtu va dură conciliulu, nu se va represintă „Faust“-ulu lui Gounod, de óra-ce — dupa cuvintele cardinalului Patrizi — nu se cuvine, sê înscenâmu diavolulu, atunci, candu biseric'a e ocupata cu lucruri sante.

△ (*Originea imperatesei Eugeni'a.*) Dupa cum ne spune unu diuariu de Antwerp, imperatés'a Franciei si-trage originea de la unu precupetiu (negotiatoriu cu merunt'a). — La ori ce casu, e lucru picantu (desî in lumea de adi întrebarea de origine nu are locu) ca stramosiulu sociei poternicului imperatu alu Franciei sê fia fostu odinióra vendictoriu de sare, lumine si brisce.

△ (*Istori'a Napoleoniloru.*) Principele Napoleonu, — dupa cum scriu diuariile „Gaulois“ si „Figaro“ — este ocupatu cu unu opu însemnatu, in care se va tractă istori'a dinastiei imperatesci.

△ (*In Paris*) de la 1 oct. 1868 pana la 30 sept. 1869 s'au maritu si edificatu 4160 de case; dintre aceste 2528 s'au claditu din nou, ér numerulu despartiemintelor mai mari si mai mîce se urca la 25,939.

Felurite.

△ (*Nichita I, principele de Muntenegru.*) On. nostri cetitori au deja cunoscintia despre rescól'a Dalmatiiloru. Acéstia tiéra angusta e fica vitrega a imperiului Austriacu; ocuparea ei este dorintia cea mai ferbînte a Muntenegreniloru, că-ci dînsii au doritu de multu a pôte fi domni preste Dalmati'a, de óra ce, in situatiunea lor de asta-di, ei sunt eschisi de la mare, fara care li este periclitata esistintia. Muntenegrenii pretindu dara a li se dá angust'a tiéra, carea i desparte de mare. Rusi'a si Franci'a ar fi aplecate a li concede câte-va porturi; dar Austri'a si Turci'a se opunu acestei dorintie a Muntenegreniloru, temendu-se că influintia si dreptu-

rile lor voru fi periclitate. Principele Muntenegrolui, Nichita I, alu caruia portretu lu presîntâmu in numerulu de asta-di lectoriloru nostri, este chiamatu a realisá dorintiele Muntenegreniloru. Fiiu alu senatorului Mirco Petrovics, Nichita s'eu Nicolau, s'a nascutu in 1840 (dupa altii in 1824). Unchiulu s'eu, Danilo, principele Muntenegrinu, mori in urm'a unui asasiniiu din resbunare, in 14 augustu 1860; dupa elu urmă nepotulu seu Nichita. Se dîce, că are ambițiunea de a deveni capu alu unui imperiu slavu meridionalu si că ar fi spriginitu in aspiratiunile sale prin curtea de Petruburgu, unde fû primitu mai de multe ori cu distinctiune. Russi'a are multe simpatie la slavii din Austri'a. Daca Nichita va fi spriginitu in aspiratiunile sale prin Russi'a, si daca slavii austriaci voru fi pusi in miscare, fara indoiéla, Austri'a ar fi periclitata. Scimu dejă, că resbelulu din Dalmati'a a costatu Austriei multe sacrificie de omeni si bani, si pana acuma inca fara vr'unu rezultat. Ce va aduce venitoriulu, nu se scie; intr'unu resbelu orientalu inse, principele Nichita este chiamatu a jocă unu mare rôlu cu supusii sei belicosi.

Găcitura de semne

de Ioachimu Munteanu.

□ a * a l = + i — i (S * a l i e + a ,
 □ ? * * \$ □ \$ a ; i \$ l i) ? (i X ,
 ? X ; ? + = g X : ? ; i : || X (? l i — \$ + a
 (? \$ l i) ? — i X i X || ? \$ * * X ; ? X i X * * i X ...
 != i X \$ l i ? || i X — \$ + i (± a — \$ + X ,
 \$ i □ ? + □ \$ i (X : □ i X X (— ? ,
 □ ? : ? ± \$ □ X : X : || i X \$; \$ + X ;
 — ? \$ l X (□ i || ? || i X * * X ; i * * X || ? ! + X (— ? ...

= || ? : i a || = || = + ; * a .

Deslegarea găciturii de siacu din nr. 48.

Spune-mi, mandra viorica,
 Cui impartii mirosulu teu
 Prin ast' verde valicica,
 De impedeai dorulu meu ?

Las' sê mîrga, sê grebésca,
 Ajutandu-i si tu sborulu,
 Dór acum va sê gasésca,
 Incotro s'a dusu amorulu.

J. P.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele Luis'a Murgu n. Balcu, Zeni'a Nesiu n. Monti'a, Elisabet'a Olteanu, Hersili'a Magdu, Dragin'a Ciorogariu, Mari'a Carpinisianu, Victori'a Bardosi; si de la domnii Ioachimu Munteanu, Petru Sporea, Ilie Sporea, Alesandru Frumosu, G. Mihailoviciu, Ioanu Selagianu, Constantinu Ungureanu.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piat'a Pesciloru, Nr. 9.